

Framtidens ekonomi i en AI-driven värld: Automatisering, basinkomst och nya vägar framåt

Introduktion

Under de kommande veckorna kommer vi – [Michael B.](#), [Egzon Sopaj](#) och [Jimmy Andersson](#) – att publicera en artikel varje **tisdag** där vi utforskar framtiden ur både ett **teknologiskt, filosofiskt och samhällligt** perspektiv.

Vi vill inte bara rapportera om förändringar, utan även **nyansera och analysera** de möjligheter och utmaningar som väntar oss. Från **AI och innovation** till **människans roll i en exponentiell värld**, så vi bjuder in dig som läser till att reflektera, diskutera och blicka framåt tillsammans med oss.

Vi befinner oss i början av ett teknologiskt paradigmskifte. AI, automatisering och digitalisering förändrar inte bara hur vi arbetar, utan utmanar även grunden för våra ekonomiska system. När maskiner och algoritmer blir alltmer kapabla att utföra uppgifter som tidigare krävde mänsklig intelligens, måste vi ställa oss frågan: **Vad händer med ekonomin när arbete inte längre är den huvudsakliga källan till försörjning och mening?**

Detta är inte en framtidsvision det är en utveckling som redan pågår. AI skriver texter, musik, analyserar juridiska dokument, diagnostiserar sjukdomar, kör fordon mm. Samtidigt ser vi mer och djupare ökande klyftor i samhället, oro för arbetslöshet och en växande diskussion kring lösningar som basinkomst, alternativa ekonomiska system och människans nya roll i det hela.

I denna veckas artikel vill vi tillsammans reflektera kring följande:

- Hur kan framtidens ekonomi se ut i en värld där AI tar över många arbetsuppgifter?
- Vilka nya ekonomiska modeller kan bli relevanta när arbete inte längre är centralt för inkomst?
- Är basinkomst en realistisk lösning, eller finns andra vägar att gå?

Författare: © 2025 Michael Bohman. Får delas fritt med angiven källa.

LinkedIn: <https://linkedin.com/in/mibotech>

GitHub: <https://mibotechcoder.github.io/tech-and-future-reflections/>

Artikel utgiven: April 2025

Sida 1 av 4

- Vad händer med människans värde, mening och samhällsroll bortom det traditionella arbetet?

En ny ekonomisk verklighet: När AI gör jobbet

Vi har historiskt sett teknologiska skiften förändra arbetsmarknaden från jordbrukssamhälle till industri och från industri till tjänstesamhälle. I varje skifte har nya jobb uppstått, samtidigt som gamla försvunnit. Men AI skiljer sig från tidigare teknologier genom sin förmåga att lära, generalisera och förbättras över tid utan mänsklig inblandning.

Men när AI kan hantera både fysiska och kognitiva uppgifter effektivare än människor, ja då riskerar vi att skapa ett samhälle där arbetskraftens värde minskar drastiskt. Det påverkar i sin tur hela den ekonomiska logiken: Om arbete inte längre krävs för produktion, hur fördelas då inkomsterna? Och om maskiner äger produktionsmedlen, vem äger maskinerna?

Här uppstår behovet av att tänka om. En ekonomi som bygger på att "göra rätt för sig" genom arbete kan behöva ersättas med en som bygger på **rättvisa, delaktighet och mänskligt värde i sig själv**.

Basinkomst – från utopi till möjlig lösning?

Basinkomst även kallat medborgarlön innebär att varje individ får en regelbunden inkomst från staten, oavsett arbete, inkomst eller behovsprövning. Det är en idé som funnits i årtionden, men som nu vinner mark i takt med att automatiseringen ökar.

Argument för basinkomst:

- **Trygghet:** Människor slipper stressen att ständigt jaga jobb i en osäker arbetsmarknad.
- **Frihet:** Fler vågar starta företag, skapa konst, engagera sig ideellt eller studera vidare.
- **Effektivitet:** Ett enklare trygghetssystem kan minska byråkratin och frigöra resurser.
- **Jämlikhet:** Fördelar välstånd från AI-driven produktion till hela befolkningen.

Argument emot basinkomst:

- **Kostnad:** Kritiker menar att det blir för dyrt för staten att finansiera [\[länk\]](#).
- **Moral:** Vissa ifrågasätter idén att få pengar "utan att arbeta".
- **Inflation:** Risk för ökad efterfrågan utan motsvarande produktion [\[länk\]](#).
- **Effekt på arbetsviljan:** Kommer folk sluta arbeta helt?

Men är det möjligt?

Testprojekt har genomförts i bl.a. [Finland](#), [Kenya](#), [Kanada](#) och [Nederländerna](#). Resultaten visar i flera fall positiva effekter: förbättrad psykisk hälsa, ökad kreativitet och mer tid för familj och samhällsengagemang. Viktigt att notera: majoriteten **slutade inte arbeta**, men valde bättre och mer meningsfulla jobb. Även om en del studier har några år på nacken och med tanke på hur läget snabbt förändras så kanske frågan bör aktualiseras på mer allvar och djupare, tänk på vår första artikeln med exponentiell tillväxt?

Nya ekonomiska modeller och vad finns utöver kapitalism?

Om vi accepterar att arbete inte längre behöver vara centralt, öppnar det dörren för att **omdefiniera hela den ekonomiska strukturen**. Här följer några modeller som lyfts i diskussioner om framtiden:

1. Delningsekonomi 2.0

Författare: © 2025 Michael Bohman. Får delas fritt med angiven källa.

LinkedIn: <https://linkedin.com/in/mibotech>

GitHub: <https://mibotechcoder.github.io/tech-and-future-reflections/>

Artikel utgiven: April 2025

Sida 2 av 4

Airbnb och Uber var bara början. I framtiden kan AI effektivisera resurser så att vi delar fordon, verktyg, bostäder och till och med arbetskraft på helt nya sätt styrt av intelligenta system.

2. Dataekonomi

I en AI-driven värld är **data** den nya valutan. Kan individen få betalt för att dela sin data? Kanske styr vi våra digitala resurser via blockkedjor och personliga AI-agenter.

3. Resursekonomi

En modell där man frångår pengar och istället fokuserar på att fördela resurser utifrån behov och tillgång, helt automatiserat av AI-system som optimerar välfärden globalt.

4. Tidsbanker

Tänk om en timme av din tid alltid är värd en timme av någon annans? Det finns redan system där människor byter tjänster baserat på tid och är något som kan förstärkas med teknik.

Människans värde bortom arbete

En av de mest centrala frågorna är inte ekonomisk utan existentiell.

Vem är vi, om vi inte definieras av vårt arbete?

Arbete har länge varit kopplat till identitet, status och mening. Men i ett samhälle där arbete inte längre är nödvändigt, kan vi öppna dörren för något större: **relationer, kreativitet, lärande, omsorg och samhällsengagemang**.

Kanske kan framtidens ekonomi bygga på det **mänskliga istället för det maskinella**:

- **Empati** istället för effektivitet
- **Tillit** istället för konkurrens
- **Kreativitet** istället för produktion

Vi kanske inte ska tävla med AI, utan komplettera den?

Sammanfattning: Mot en ekonomi som tjänar människan

Vi står inför ett val. AI och automatisering har potential att frigöra oss från nödvändigt arbete men också att skapa ojämlikhet och sysslolöshet. Framtidens ekonomi avgörs inte av tekniken, utan av hur vi **väljer att organisera vårt samhälle** kring den. Basinkomst är en möjlig lösning men inte den enda. Nya ekonomiska modeller växer fram och det krävs mod, vision och samarbete för att skapa en ekonomi som tjänar människan, inte tvärtom. Vi har möjligheten att låta AI ta över jobben **så att vi kan ta tillbaka livet**.

**#FramtidensEkonomi #ArtificiellIntelligens #Basinkomst #FramtidensArbetsliv #HållbarUtveckling
#Samhällsutveckling**